

ที่มาและความสำคัญของโครงการ

ทีม Smart Fin.

ชื่อผลงาน ผันให้ไกล ไปให้ถึง ด้วยการออม

ปัจจุบัน บุคคลที่ประสบความสำเร็จโดยส่วนใหญ่ในสังคมมิได้มีเพียงทักษะวิชาชีพที่ดีเพียงเท่านั้น แต่ยังต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็นในเรื่อง ความรับผิดชอบ ความพยายาม ความมานะบากบั่นอดทน ความมีจิตสาธารณะ คิดถึงผู้อื่น การวางแผนอนาคตของตนเอง วางเป้าหมายให้ชัดเจน และที่สำคัญที่สุดคือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเอง

จากเหตุผล และสภาพปัญหาของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันรวมถึงสภาพของนักศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ที่เราพบเห็น พบว่า นักศึกษายังขาดทักษะในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะขาดทักษะในเรื่องการยับยั้งชั่งใจ การรอคอย วิ่งตามกระแสนิยมในเรื่อง วัตถุนิยมต่าง ๆ เน้นการบริโภคความสะดวกสบาย การใช้จ่ายเกินตัว ขาดกระบวนการใช้เหตุผลในการใช้จ่ายเงิน ขาดการวางแผนอนาคตของตนเอง ทำให้เกิดภาวะหนี้สินล้นพ้นตัว เริ่มเป็นหนี้ตั้งแต่ยังไม่ได้ทำงาน ขาดการบริหารการเงินอย่างมีวินัย โดยเฉพาะเรื่องวินัยทางการเงิน นักศึกษาในวิทยาลัยร้อยละ 60 มีการหารายได้พิเศษระหว่างเรียนในช่วงเย็นหรือได้รับเงินมาวิทยาลัยฯ จากผู้ปกครองในจำนวนมากพอที่จะเหลือในการออม ทำให้นักศึกษามีรายได้ มีเงินใช้จ่าย แต่จากการสังเกต ของอาจารย์พบว่า นักศึกษาไม่ได้มีการนำเงินรายได้นั้นมาวางแผนการใช้จ่าย อย่างดี กลับนำเงินที่ได้มานั้น ไปซื้อของใช้ฟุ่มเฟือย เช่น โทรศัพท์มือถือถือ ราคาแพง , เครื่องสำอาง, ตกแต่งรถ , ศัลยกรรมเสริมความงาม ซึ่งเรื่องเหล่านี้ แทบไม่ได้มีความจำเป็นเลยสำหรับนักศึกษา

ดังนั้น จากเหตุดังกล่าว อาจารย์ทีม **Smart Teacher Smart Fin** จึงได้คิดริเริ่มที่จะทำโครงการ “**ผันให้ไกล ไปให้ถึง ด้วยการออม**” ในการนำคุณธรรม จริยธรรม และ แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เข้ามาจัดทำเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนในรายวิชา **Skill for life** ซึ่งจะสอนให้กับนักศึกษาระดับชั้น ปวช.ปีที่ 1 ทุกสาขาวิชา โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษามีวินัยทางการเงิน โดยใช้กระบวนการออมให้นักศึกษาได้ฝึกนิสัยรักการออม โดยเริ่มจากการตั้งเป้าหมายในการออมในเรื่องง่าย ๆ ก่อน ซึ่งเราเชื่อว่าโดยนิสัยของวัยรุ่นในปัจจุบัน การทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วจะทำให้วัยรุ่นเห็นประโยชน์นั้น ต้องเริ่มต้นจากสิ่งที่เห็นผลเร็วเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และจะฝึกให้นักศึกษา ตั้งเป้าหมายแบบนี้ทุกภาคเรียน ออมทุกภาคเรียน ทำบ่อยทำซ้ำๆ จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง และกลายเป็นนิสัยรัก ในการออมต่อไป

ลักษณะกิจกรรมโดยใช้หลัก 3 A

1. ขั้นที่ 1 ขั้นความตระหนัก (Awareness)

1.1 กำหนด คุณลักษณะของ ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน แบบ Smart Fin

1.1.1 S = Save = มีความประหยัด

1.1.2 M = Motivation = มีความมุ่งมั่น

Smart Fin

ความฉลาดทางการเงิน

- 1.1.3 A = Achieve = มีการตั้งเป้าหมาย
1.1.4 R = Responsibility = มีความรับผิดชอบ
1.1.5 A = Timing = มีการกำหนดระยะเวลา

2

1.2 สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง วินัยทางการเงิน และเทคนิคการออมเงิน อย่างไรให้ประสบความสำเร็จให้กับนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

1.2.1 จัดอบรมให้กับนักศึกษาแกนนำระดับชั้น ปวช.1 กลุ่ม **Little Manager** โดย วิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากธนาคารแห่งประเทศไทยสำนักงานภาคเหนือ

1.2.2 นักศึกษาแกนนำวางแผน การขยายผลความรู้ และแนวทางที่ได้รับจากการอบรมโดยวิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของเพื่อนนักศึกษาในห้องของตนเอง ผ่านในรายวิชา Skill For life

1.2.3 จัดทำวัตกรรมการสอน (แผนการสอน) รายวิชา **Skill for life** ระดับชั้น ปวช.1 ภาคเรียนที่ 1 โดยจะเน้น เนื้อหาการสอนในเรื่องของ วินัยทางการเงิน และแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

หมายเหตุ Little Manager คือ ในทุกระดับชั้น อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาในห้องจะร่วมกันคัดเลือกเพื่อนที่มีความโดดเด่น หรือความสามารถ ในการมาเป็นผู้จัดการในห้องในแต่ละเรื่อง เพื่อเป็นผู้ช่วยครู โดยมาจากความสมัครใจของนักศึกษา ซึ่ง Little Manager จะประกอบไปด้วย 7 ด้าน ได้แก่ ขาด ลา มาสาย , เพื่อนช่วยเพื่อน , Class management , ทดสอบศัพท์ภาษาอังกฤษ , 1115(พาเพื่อนไปคุยกับครูที่ปรึกษา 1 คน 1 วัน ๆ ละ 15 นาที) , Activity , ความเสี่ยง 5 ด้าน ซึ่ง Little Manager ด้านที่มาเป็นแกนนำในเรื่องของการสร้างวินัยทางการเงินให้กับเพื่อนคือ ด้าน Activity

2. ขั้นที่ 2 ขั้นความพยายาม (Attempt)

2.1 กำหนดกิจกรรมวัน **Saving Day** ลงในแผนปฏิบัติการประจำปีของวิทยาลัย เพื่อให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้ถอดบทเรียนจากการเรียน และนำเสนอในวันดังกล่าว เป็นประจำทุกปีการศึกษา

2.2 บรรจุเนื้อหาการสอนเรื่องวินัยทางการเงิน ลงในรายวิชา **Skill for life** ที่จะสอนให้กับนักศึกษาระดับชั้น ปวช.1

2.3 กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมสร้างฝันด้วยการออม โดยลักษณะกิจกรรม มีดังต่อไปนี้

2.3.1 นักศึกษาทุกคนตอบแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสภาพทางการเงินของตนเอง เพื่อครูจะได้นำมาจัดกลุ่มนักศึกษาเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 นักศึกษาที่มีเงินมาวิทยาลัยมากพอที่จะเหลือเก็บ ตั้งแต่ 10 บาท ขึ้นไป
- กลุ่มที่ 2 นักศึกษาที่มีเงินมาวิทยาลัยๆ จะมีเงินเหลือเก็บ ต่ำกว่าวันละ 10 บาท
- กลุ่มที่ 3 นักศึกษาที่มีเงินมาวิทยาลัยน้อยมาก เพียงพอเฉพาะค่าอาหาร

2.3.2 นักศึกษาแต่ละคนจะได้รับสมุดแจกคนละ 1 เล่ม เรียกว่าสมุด “สร้างฝันด้วยการออม”

2.3.3 วิธีการออม

- แจกเอกสาร ใบวางแผนการออมโดยใช้หลัก “จำเป็นหรือแค่อยากได้” ให้นักศึกษาทำ โดยให้อาจารย์อธิบาย เป็น ข้อ ๆ ให้นักศึกษาพร้อม ๆ กัน
- อาจารย์ผู้สอนวิชา Skill for life ให้คำแนะนำกับนักศึกษาเกี่ยวกับ เป้าหมายของนักศึกษาที่กำหนด โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความเป็นไปได้จริงของนักศึกษา
- เมื่อนักศึกษาดังเป้าหมายการออม จำนวนเงินที่ต้องการจากการออมเรียบร้อยแล้ว นักศึกษากำหนดระยะเวลา และจำนวนเงินที่จะออมในแต่ละวันเพื่อให้ถึงเป้าหมายโดยเรากำหนดระยะเวลาให้ 1 ภาคเรียน โดยบันทึกลงในสมุด สร้างฝันด้วยการออม

- นักศึกษาเริ่มการออม ทุก ๆ วัน ตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนด โดยวิธีการออมแบ่งตามกลุ่มนักศึกษา ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 สามารถเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารโรงเรียนกับวิทยาลัยได้
 - กลุ่มที่ 2 ออมผ่านกระปุกออมสิน

3

- การตรวจสอบการออมเงินของตนเอง
 - ในการออมทุกครั้ง นักศึกษาจะได้รับการสแตมป์ ลงในสมุด เพื่อเป็นการดูความถี่ของการออมของตนเอง หากนักศึกษาคนใดมีการออมได้ตามเป้าหมาย ได้ดาวครบสามารถนำมาแลกเปลี่ยนของรางวัลได้
 - ในคาบเรียนวิชา Skill for life อาจารย์จะตรวจสอบ สมุดบันทึกการออม หากนักศึกษาคนใดมีการออมเป็นไปในทิศทางที่ดี ก็ออกมาเล่า และ แนะนำเพื่อน ๆ ที่ยังออมไม่ได้ตามเป้าหมายเพื่อสร้างแรงบันดาลใจและแรงกระตุ้นให้เพื่อนเกิดการออม

2.4 กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมถอดประสบการณ์เรื่อง วินัยทางการเงิน

2.4.1 ประกาดคลิป VDO ถอดประสบการณ์เรื่องการออมเพื่อเข้าแข่งขัน โดยผ่านทาง Facebook

2.4.2 นำเสนอผลงานการออมเงินของห้องตนเอง ในงานวัน Saving Day

3. ขั้นที่ 3 Achieve การสรุปผลและบรรลุเป้าหมาย

3.1 การประเมินผลกิจกรรม (จากแบบสอบถาม)

3.1.1 ด้านนักศึกษากลุ่มแกนนำ (Little Manager) ที่เข้าร่วมโครงการ

- ด้านความรู้ ความเข้าใจเรื่องวินัยทางการเงิน
 - นักศึกษาร้อยละ 100 ตอบแบบสอบถามว่า เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้ว นักศึกษามีความตระหนักและเข้าใจคำว่า วินัยทางการเงินมากยิ่งขึ้นมากที่สุด
- ด้านประโยชน์และการนำไปใช้
 - นักศึกษาร้อยละ 86 ตอบแบบสอบถามว่า มีความเข้าใจเรื่องวินัยทางการเงินว่าเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับมากที่สุด
 - นักศึกษาร้อยละ 11 ตอบแบบสอบถามว่า มีความเข้าใจ เรื่องวินัยทางการเงินเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับมาก
 - นักศึกษาร้อยละ 3 ตอบแบบสอบถามว่ามีความเข้าใจ เรื่องวินัยทางการเงินเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับปานกลาง

3.1.2 ด้านนักศึกษา ปวช.1 ที่เข้าร่วมโครงการ

- ด้านความรู้ ความเข้าใจเรื่องวินัยทางการเงิน
 - นักศึกษาร้อยละ 92 ตอบแบบสอบถามว่า นักศึกษามีความตระหนักและเข้าใจคำว่า วินัยทางการเงินมากยิ่งขึ้นในระดับมากที่สุด
 - นักศึกษาร้อยละ 8 ตอบแบบสอบถามว่า นักศึกษามีความตระหนักและเข้าใจคำว่า วินัยทางการเงินมากยิ่งขึ้นในระดับมาก
- ด้านประโยชน์และการนำไปใช้
 - นักศึกษาร้อยละ 62 ตอบแบบสอบถามว่า นักศึกษาเข้าใจ เรื่องวินัยทางการเงินเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับมากที่สุด
 - นักศึกษาร้อยละ 21 ตอบแบบสอบถามว่า นักศึกษาเข้าใจ เรื่องวินัยทางการเงินเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับมาก

- นักศึกษาร้อยละ 17 ตอบแบบสอบถามว่า นักศึกษาเข้าใจ เรื่องวินัยทางการเงินเป็นเรื่องที่มีประโยชน์และต้องนำไปปฏิบัติให้ได้ระดับปานกลาง

4

- 3.1.3** **ด้านอาจารย์ที่เข้าร่วมโครงการ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รับผิดชอบโครงการ และกลุ่มอาจารย์ผู้สอน Skill for life** ตอบแบบสอบถามว่า ร้อยละ 100 เมื่อเข้าร่วมโครงการแล้ว มีความตระหนักเรื่องวินัยทางการเงินมากยิ่งขึ้น และ มีความต้องการที่จะทำให้ นักศึกษา มีวินัยทางการเงินต่อไปเรื่อย ๆ ในอนาคต

3.2 พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงของนักศึกษา หลังจากเข้าร่วมโครงการ

ห้อง	พฤติกรรมทางการเงิน		
	ออมได้ตามเป้าหมาย (ร้อยละ)	มีการออมแต่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ร้อยละ)	ไม่มีการออม (ร้อยละ)
บัญชี	48	46	6
การตลาด	31	58	11
คอมพิวเตอร์	34	56	10
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	40	41	19
ช่างยนต์	11	48	41
ช่างอิเล็กทรอนิกส์	22	53	25
ช่างไฟฟ้ากำลัง	39	44	17
รวม	32	49	19

ผลการประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปของนักศึกษา โดยประเมินจากพฤติกรรมการออมเงินสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาที่เรียนในสาขาการบัญชี , การตลาด , คอมพิวเตอร์ (โดยส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง) มีพฤติกรรมการออมเงินที่เป็นไปตามเป้าหมายได้ดีกว่า สายช่างอุตสาหกรรม
2. โดยภาพรวมนักศึกษาโดยส่วนใหญ่ เริ่มมีพฤติกรรมการออมเงินมากยิ่งขึ้น ถึงแม้ว่า จะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่จะเห็นได้ว่า มีถึงร้อยละ 49 สูงสุด ที่เริ่มมีพฤติกรรมการออมเงิน แสดงให้เห็นถึง พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป เริ่มมีความเข้าใจ และตระหนักถึงประโยชน์ของการออมเงินมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการถือว่า เป็นแนวโน้มที่ดี จากนักศึกษาที่ไม่เคยมีความคิดเรื่องการออมเงินมาเลย แต่เริ่มมีการออมเงินขึ้น หลังจากเข้าร่วมโครงการ และได้เรียนในรายวิชา Skill for life
3. นักศึกษาร้อยละ 19 ที่ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เกิดจากเหตุผล ดังนี้ (เทียบสัดส่วนจากจำนวนร้อยละ 19)
 - 3.1 นักศึกษาร้อยละ 11 ได้เงินมาโรงเรียนวันละ 25 บาท ทำให้ไม่เพียงพอที่จะมีเงินเหลือเก็บ
 - 3.2 นักศึกษาร้อยละ 3 อยู่ในความดูแลของมูลนิธิ ซึ่งไม่ได้ให้เป็นเงินสดมา แต่ให้เป็นคูปองอาหารมา จำนวนเงินพอดีกับค่าอาหารกลางวัน
 - 3.3 นักศึกษาร้อยละ 5 ยังไม่เห็นความสำคัญของออม ว่าจะเป็นเรื่องที่ต่อตัวนักศึกษาในอนาคตอย่างไร จึงไม่มีพฤติกรรมการออม

4. ปัจจัยที่มีผลต่อนักศึกษาให้มีความตระหนักเรื่องวินัยทางการเงิน จนเกิดพฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงในด้านการออมเงินมากยิ่งขึ้น โดยมาจากแบบสอบถามกลุ่มนักศึกษาที่มีการออมเงินได้ตามเป้าหมายและกลุ่มที่เริ่มมีพฤติกรรมการออมเงินมากยิ่งขึ้น ได้แก่
- 4.1 ร้อยละ 64 ตอบว่า เห็นตัวอย่างจากเพื่อนในห้องที่มีการออมเงิน เลยทำตามเพื่อน
- 4.2 ร้อยละ 28 ตอบว่า มาจากความตั้งใจของตนเองจริง ๆ ที่ต้องการออมเงินให้ได้ตามเป้าหมาย
- 4.3 ร้อย 8 ตอบว่า อยากได้ของที่ตนเองได้ตั้งเป้าหมายไว้ จึงมีการออมเงิน

5

5. ปัญหา อุปสรรคของโครงการ

5.1 ผู้รับผิดชอบกิจกรรม

- 5.1.1 การประสานงานติดตาม ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาร่วมกันกับอาจารย์ผู้สอน และ อ.ที่ปรึกษามีความล่าช้าเนื่องจากได้รับข้อมูลส่งต่อล่าช้า

5.2 กลุ่มที่ 2 อาจารย์ผู้สอนในรายวิชา Skill for Life ระดับชั้น ปวช. 1

- 5.2.1 ในการกระตุ้น ผลักดันการร่วมกิจกรรมของนักศึกษานั้นมีความไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากในช่วงเดือนมิ.ย.-ต้นเดือนก.ค. มีกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้การเรียนการสอน บางสัปดาห์ไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

5.3 กลุ่มที่ 3 นักศึกษาแกนนำ Little Manager Activity

- 5.3.1 เนื่องจากเป็นนักศึกษาระดับชั้น ปวช.1 ดังนั้น ความกล้าแสดงออก ภาวะผู้นำต่าง ๆ ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน จะดีขึ้น

5.4 กลุ่มที่ 5 นักศึกษาระดับชั้น ปวช. 1 ทุกสาขา ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

- 5.4.1 สาเหตุที่ทำให้นักศึกษาไม่สามารถรักษาวินัยทางการเงิน ตามเป้าหมายที่ได้ ตั้งไว้สาเหตุหลักมาจาก การขาดวินัยพื้นฐานของตัวนักศึกษาเอง และขาดแรงกระตุ้นอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะช่วงระยะเวลาในการดำเนินการและสรุปผลนั้น ค่อยช้าน้อย และกระชั้นชิดเกินไป

6. ความต่อเนื่องของโครงการ ดังนี้

- 6.1 นำคุณลักษณะเรื่องการออม ไปกำหนดอยู่ใน **Student handbook** ของนักศึกษาทุกคน ทุกระดับชั้น โดยนักศึกษาจะประเมินตนเองและอาจารย์ที่ปรึกษาจะประเมินนักศึกษาในทุกภาคการศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาได้ตระหนักถึงเรื่องวินัยทางการเงินอย่างต่อเนื่อง
- 6.2 กำหนดในแผนปฏิบัติการของวิทยาลัย ในการจัดการ Saving Day ในทุกปีการศึกษา
- 6.3 บรรจุเนื้อหาการสอนเรื่องวินัยทางการเงิน ลงในรายวิชา **Skill for life** ที่จะสอนให้กับนักศึกษาระดับชั้น ปวช.1
- 6.4 ขยายผลสู่ภายนอก โดยฝ่ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยนำโครงการ และวิธีการออม ไปสอนให้กับนักเรียนจากภายนอก ร่วมกับการแนะแนวการศึกษาต่อ
- 6.5 ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัย นำภาพการทำกิจกรรมของนักศึกษาลงสื่อ Facebook ของวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่น